

'Sociale' machines praten met Trumpf-directeur Van der Endt.

Tijd voor een fabriek in de achtertuin

Nieuwe fabrieken op een industrieterrein? Nee, hoor, ze kunnen zo in de achtertuin. Want dankzij robotisering en automatisering met bijvoorbeeld 3D-printtechniek kan iedereen tegenwoordig overal produceren. Dat maakte UT-professor Fred van Houten 16 maart duidelijk op de VIT-bijeenkomst over Smart Industry. Marc Leeuw van Oost NV nodigde die middag bedrijven uit mee te innoveren. En Trumpf NL-directeur Ger van der Endt deelde praktijksuccessen.

TEKST | LOES GROOTERS FOTOGRAFIE | MARTIJN SLONT

"Nu sturen we nieuwe onderdelen nog op. Maar misschien moeten we op termijn een 3D-printer beschikbaar stellen aan onze klanten, zodat zij het onderdeel zelf kunnen printen." Dat vooruitstrevende

idee opperde gastheer Ger van der Endt op 16 maart. Waar andere bedrijven aarzelen of wachten op subsidies om in de robotiserings- en automatiseringstrein te stappen, dendert de Trumpf-locomotief

met wagons namelijk al jaren in snelreïnvvaart door. Want Trumpf in Hengelo hoort bij een internationaal concern dat aan slimme maakindustrie doet, Smart Industry, met onder meer lasertechniek en elektronica.

Sprekende machines

De directeur van Trumpf Nederland inspireerde de vele aanwezigen onder meer met zijn sociale machines, die zelf in de nabije toekomst vertellen dat ze onderhoud nodig hebben. "De machine belt daarbij niet naar de klant, maar naar ons. Op dit moment lossen we bijvoorbeeld 70 procent van de storingen of problemen op afstand op." Hij liet hiermee zien dat

Smart Industry al ver in het bedrijf doorgedrongen is dankzij de koppeling van machines en ICT. Als volgende fase in de wereldwijde automatisering noemde hij smart factoring. "Maar dat speelt pas als de productie communiceert met de pakketdienst die het product ophaalt. Dat duurt nog wel een jaar of twintig. Nu is er dus tijd om mensen op te leiden, want de nieuwe machines vragen niet om knoppendrukkers, maar om projectmanagers."

Machine heeft mens nodig

Maakt die automatisering personeel niet overbodig? Volgens de directeur is de mens hierbij juist heel belangrijk. "Personeel moet bijvoorbeeld kiezen op welke machine ze iets wil maken en programmeert die machine vervolgens. En bij calamiteiten moet de productie verder en kiest de medewerker er bijvoorbeeld voor om die op een andere machine over te zetten." Hiervoor werkt Van der Endt het liefst met technici met een bedrijfskundestudie, want "ze moeten ook snappen wat ze maken".

Kans of miskleun?

De voorbeelden van Trumpf zijn weliswaar helder, maar waar zit nu de kern van Smart Industry? Dat schetste UT-professor Fred van Houten aan het begin van deze VIT-bijeenkomst. Hij maakte duidelijk dat dit 'industrie 4.0' is, een gevolg van the internet of things, waarbij alle apparaten met elkaar communiceren. De professor belichtte zowel de valkuilen als voorwaarden voor de hieruit volgende slimme maakindustrie. Zoals de veiligheid en vertrouwelijkheid die in de keten nodig zijn om informatie te delen en innovatief processen te integreren. Voor wie twijfelde over meedoen, had hij een belangrijke boodschap: "Zo houden we meer productie en dus meer werkgelegenheid in West-Europa. We moeten namelijk slimmer produceren: zonder fouten, sneller, beter en op maat - zeker nu de lonen in China stevig stijgen." Van Houten maakte duidelijk: Smart Industry is een blijvertje, een intercity die steeds meer vaart maakt.

Trein zoekt passagiers

Wie in de Smart-Industrytrein wil stappen, krijgt nu volop ruimte. Dankzij samenwerking met onder meer overheid en onderwijs ontstaan op allerlei plekken in de regio zogeheten fieldlabs, proeftuinen. Die geven de kans om nieuwe technologie te testen, zonder hoge kosten, zonder dure machines aan te schaffen en zonder veel risico. Van Houten riep ondernemers daarom op aan te haken bij zo'n fieldlab. "Vooral voor kleine bedrijven biedt dit mogelijkheden, want dankzij onder meer 3D-printtechniek kun je nu overal produceren. Hierdoor ontstaan nieuwe bedrijfsvormen en businessmodellen."

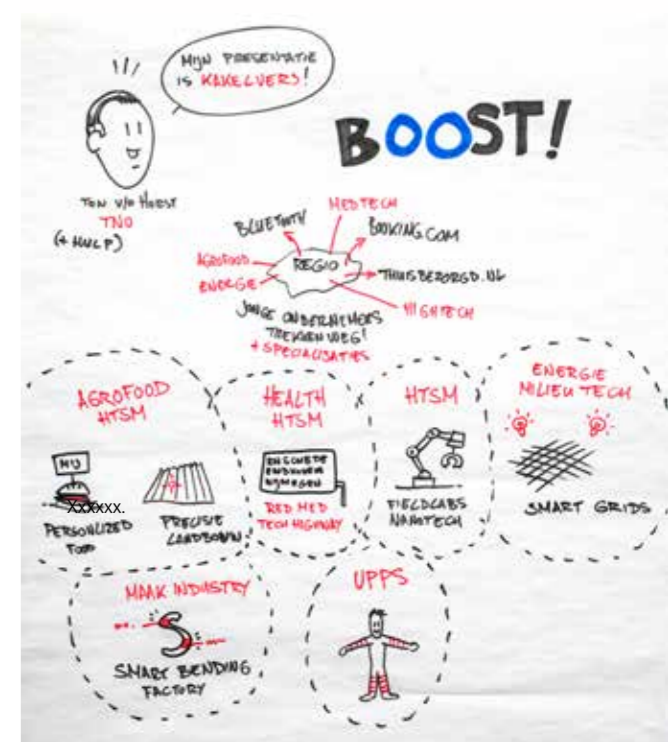
Rails leggen met actieagenda

Om de intercity op vaart te houden legde Marc Leeuw, programmamanager bij Oost NV, deze middag de spreekwoordelijke rails. Samen met onder meer Smart-Industry kartrekker Pieter Dillingh van Kennispark Twente maakte hij namelijk plannen om het industriepotentieel in de regio te versterken. Die plannen staan in de gezamenlijke Actieagenda Smart Industry Oost-Nederland en op www.slimmemaakindustrie.nl. Belangrijkste punten: fieldlabs opzetten, open innovatiecentra versterken en start-ups versnellen om de bestaande kennis rondom dit thema te verzilveren. Wie nieuwe ideeën heeft of wil meedoen aan een fieldlab, kan zich melden bij Dillingh. Idee is om dan samen van Twente 'het symbool voor de vernieuwende kracht van de slimme maakindustrie' te maken.

Trumpf brengt slimme maakindustrie al jaren in de praktijk. Sinds vorig zomer vanuit dit nieuwe pand in Hengelo.

Smart Industry begint met kennis delen: in proeftuinen en tijdens bijeenkomsten.

In deze slimme maakindustriesectoren liggen kansen, stelt de Actieagenda Smart Industry Oost-Nederland.

App als draadloos alternatief voor bedieningspaneel van machine